

Cilt: 17 SAYI: 6 HAZİRAN 1989

**Türk
sanayicileri
ve
işadamları
derneği**

görüŖ

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) HAZİRAN 1989
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Yayın Müdürü
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı *Cem Boyner*

Yazı İşleri Müdürü :
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
Genel Sekreteri *Ertuğrul İhsan Özöl*

Yayına Hazırlayan :
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
Ekonomik Araştırmalar Bölüm Başkanı
Nilgün Demirtaş

Görüş Araştırma Grubu :

Bu Sayıda :
Nilgün Demirtaş
Ayda Alpat
Taylan Kovanlıkaya
Lale Demiral
Arzu Turhan

Dergideki yazılar kaynak olarak TÜSİAD GÖRÜŞ'ün belirtilmesi koşuluyla izinsiz kullanılabilir. İmzalı yazılar, yazarların kişisel görüşlerini yansıtmakta olup, dernek görüşü olarak kabul edilemez.

Adres :
Cumhuriyet Cad. Ferah Ap. 233/9-10
80230 Harbiye - İstanbul
Tlf : 146 24 12 - 140 12 05

Basıldığı Yer :
**LEBİB YALKIN YAYIMLARI VE
BASIM İŞLERİ A.Ş.**
Tel: 152 11 00 / 5 Hat

Bu Sayıda

TÜSİAD'dan Haberler	4
OECD'ye Göre Türk Ekonomisindeki Gelişmeler	11
İç Borçlanma Nimet midir Yoksa Bir Felaket mi?	16
Dünya Ticareti Hızla Büyüyor	19
Fransa'da Gayrimenkul Vergilerinde Reform	22
Yunanistan'da Yatırım Teşvikleri	26

TÜSİAD'dan Haberler (x)

Genel Sekreter E.İhsan Özol ABD'nden NorthSouthEastWest Consultant firmasının Başkanı Mr. Andrew G. Caranfil ve Araştırma Bölümü Direktörü Sayın Dr. Vassiliki Caranfil ile 1 Mayıs 1989 tarihinde bir görüşme yaptı.

* * *

TÜSİAD AT Çalışma Grubu 4 Mayıs 1989 tarihinde Sayın Yıldırım Aktürk Başkanlığında toplandı. Toplantıya konuk olarak katılan AT Komisyonu bürokratlarından Mr. Jacques Steenbergen, Toplulukta son ekonomik ve sosyal değişiklikler ile Tek Pazar oluşumu ve tam rekabet kollarına değinen bir konuşma yaptı.

* * *

(x) Haberlerde kronolojik sıra esas alınmıştır.

Başkan Cem Boyner Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi, SHP Genel Sekreteri Sayın Erol Çevikçe, ANAP Milletvekili Sayın Hüsnü Doğan ve DYP Milletvekili Sayın Mehmet Gölhan'ın katıldığı TV'de 4 Mayıs 1989 tarihinde yayımlanan 'Sanayileşme' konulu açıkoturuma katıldı.

* * *

Başkan Cem Boyner, Sayın Prof. Mükerrerem Hiç ile 5 Mayıs 1989 tarihinde ekonomi politikaları konusunda bir görüşme yaptı.

* * *

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Bülent Eczacıbaşı British Overseas Trade Board'un Yürütme Kurulu Başkanı Mr. David Dell ile 10 Mayıs 1989 tarihinde bir görüşme yaptı.

* * *

Başkan Cem Boyner, Başkan Yardımcıları Bülent Eczacıbaşı ve Halis Komili TCMB Başkanı Sayın Rüşdü Saracoğlu ile 11 Mayıs 1989 tarihinde Ankara'da bir görüşme yaptılar.

* * *

Başkan Cem Boyner, Başkan Yardımcıları Bülent Eczacıbaşı ve Halis Komili, Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi ve DPT Müsteşarı Sayın Ali Tigṙel ile 12 Mayıs 1989 tarihinde Ankara'da birer görüŖme yaptılar.

* * *

Başkan Cem Boyner, görev süresi sona eren ABD Ankara Büyükelçisi Sayın Robert Strausz Hupe onuruna Başbakan Sayın Turgut Özal tarafından 12 Mayıs 1989 tarihinde Başbakanlık Konutu'nda verilen yemeğe katıldı.

* * *

TÜSİAD Genel Sekreteri E.İhsan Özal Federation of Danish Industries'in Başkanı Mr.Christian Wittenkampt ile 12 Mayıs 1989 tarihinde bir görüŖme yaptı.

* * *

Başkan Cem Boyner, 15 Mayıs 1989 tarihinde Sheraton Oteli'nde yapılan ve Başbakan Sayın Turgut Özal'ın da katıldığı DEİK genel kurul toplantısına katıldı.

* * *

TÜSİAD ikinci yemekli üye toplantısı 16 Mayıs 1989 tarihinde İstanbul Pullman Etap Marmara Oteli'nde yapıldı. Başkanın konuşmasını takiben üyeler söz alarak çeşitli konularda görüşlerini açıkladılar.

* * *

TÜSİAD 17 Mayıs 1989 tarihinde S Restoran'ta Dünya Bankası Başkanı Sayın Barber Conable onuruna bir öğle yemeği verdi. Yemeğe TÜSİAD Yönetim Kurulu, Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı ve TÜSİAD eski başkanları katıldılar.

* * *

Genel Sekreter E.İhsan Özol, Turkish Times Gazetesi'nden Mr.Tim Digby ile 22 Mayıs 1989 tarihinde bir görüşme yaptı.

* * *

Boğaziçi Üniversitesi tarafından 23 Mayıs 1989 tarihinde düzenlenen "AT karşısında Türk Sanayiinin Durumu ve Geleceği" konulu panele Başkan Cem Boyner, Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi ile katıldı.

* * *

Genel Sekreter E.İhsan Özol Londra Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri Sayın Bill Bailey ile 23 Mayıs 1989'da bir görüşme yaptı.

* * *

Yönetim Kurulu Başkanı Cem Boyner, Başkan Yardımcıları Bülent Eczacıbaşı, Halis Komili ve Genel Sekreter E.İhsan Özol 24 Mayıs 1989 tarihinde İstanbul Anakent Belediye Başkanı Sayın Prof.Dr. Nurettin Sözen'e ve Beyoğlu Belediye Başkanı Sayın Hüseyin Arslan'a tebrik ve nezaket ziyaretinde bulundular.

* * *

Belçika Valon Bölgesi Sosyalist Partisi Başkanı, AT Sosyalist Partiler Konfederasyonu Başkanı ve Milli Savunma İşlerinden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Guy Spitaels ve beraberindeki heyet onuruna İKV tarafından Büyük Sürmeli Oteli'nde 26 Mayıs 1989 tarihinde verilen yemeğe Başkan Cem Boyner ve Genel Sekreter E.İhsan Özol katıldılar.

* * *

26 Mayıs 1989 tarihinde İstanbul Pullman Etap Marmara Oteli'nde yapılan TÜSİAD üye toplantısına katılan DYP Genel Başkanı Sayın Süleyman Demirel çeşitli konularda partisinin görüşlerini açıkladı ve üyelerin sorularını cevaplandırdı. Aynı gün Sayın Demirel, parti üst düzey yöneticileri ve milletvekilleri onuruna Divan Oteli'nde verilen akşam yemeğine TÜSİAD Yönetim Kurulu, Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı ve TÜSİAD eski başkanları katıldılar.

* * *

Genel Sekreter E.İhsan Özöl Security Pacific Bank'tan Mr. Bruce E.Vine ile 29 Mayıs 1989 tarihinde bir görüşme yaptı.

* * *

TÜSİAD Dış Ticaret Çalışma Grubu 30 Mayıs 1989 tarihinde Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halis Komili Başkanlığında toplantı. Toplantıda, İran ile ticari ilişkilerimiz konusunda hükümetin aldığı son kararın sonuçları ve önümüzdeki aylarda ihracatın arttırılabilmesi için alınması gerekli tedbirler tartışıldı.

* * *

Başkan Cem Boyner Gallup International'ın 31 Mayıs 1989 tarihinde İstanbul'da düzenlediği konferansa katıldı ve bir konuşma yaptı.

* * *

TÜSİAD üyelerinin Ekim 1987'de Mısır'a yaptığı seyahate karşılık olarak Mısır İşadamları Derneği'nin (EBA) üyelerinden oluşan 20 kişilik bir heyet 31 Mayıs - 4 Haziran tarihleri arasında İstanbul'a geldi. 31 Mayıs 1989 tarihinde İstanbul Pullman Etap Marmara Oteli'nde iki ülke arasında işbirliği ve ticaret olanakları konusunda TÜSİAD üyeleri ile bir toplantı yapan konuk heyet onuruna aynı gün bir kokteyl ve yemek verildi. Heyet üyeleri 1 Haziran 1989 tarihinde TÜSİAD üyesi çeşitli sınai kuruluşlarda inceleme gezisinde bulundular.

OECD'ye G6re T6rk Ekonomisindeki Gelişmeler

T6rkiye ekonomisi 1980'li yılların ilk yarısında makro-ekonomik istikrar ve yapılanma programına uygun olarak gelişmiş ve ortalama y6zde 4.5 oranında b6y6m6řt6r.

Fakat son iki yılda, canlanan talep y6zde 7.5 - 8 gibi y6ksek bir oranda artmış, g66çl6 bir enflasyonist baskı başlamış ve 1988 baharında t6keticiler fiyatlarındaki artış y6zde 70'e ulaşmıştır.

Devlet harcamalarının planlanan d6zeyin 6st6ne 6ıkması, gelirin ise d6ř6k seviyede kalması, enflasyonun başlıca kaynağı olan devlet b6t66esi a6ığını k6r6klemiştir. 1982-1986 yılları arasında GSMH'nın y6zde 2'sini oluşturan b6t66e a6ığı ge6en yıl y6zde 4'e y6kselmiştir. Devlet teşekk6llerinin a6ığını da kapsayan kamu kesimi bor66lanma gereği 1986 yılında GSMH'nın y6zde 4.5'i iken, ge6en yıl y6zde 8.3 olmuştur.

Enflasyon: Enflasyonun ulaştığı oranlar daha ciddi tedbirler alınmasını gerektirmiştir. Aralık 1987'den itibaren devlet teşekküllerinin mali durumunu düzeltmeye yönelik fiyat ayarlamaları yapılmıştır. Yeni dolaylı vergiler konmuş, dolaylı vergi ve gümrük tarife oranları yükseltilmiştir. Ocak-şubat 1988'de yeni bir sıkı para politikası uygulanmaya başlamış; banka karşılık ve likidite oranları ile, özel sektöre verilen kredilerin faizlerinin artışının yavaşlatılması ve uzun dönem TL mevduat hesaplarından daha iyi bir getiri sağlanması için, faiz oranları arttırılmıştır.

1988 bütçesinde devlet harcamalarını azaltan, yeni vergiler koyan ve çalışanlara yeni zorunlu tasarruf tedbirleri getiren hükümler yer almaktadır. Resmi GSMH büyüme oranı yüzde 5 olarak kabul edilmiştir.

Altyapı: Maliye politikası özellikle hükümet harcamalarında kısıtlamalar getirmiştir. Fakat gelişmekte olan ve nüfusu hızla artan bir ülkede sosyal ve ekonomik bir altyapının gelişmesinin ne denli önemli olduğu düşünülürse merkezi hükümetin yatı-

rımlarının kısılmasının optimum bir sonuç olup olmayacağı tartışılabilir.

Üstelik bütçe harcamalarının önemli bir kısmını oluşturan personel harcamaları enflasyona göre ayarlanmak zorundadır.

Kaynaklar sınırlı olduğundan, GSMH'nın yüzde 25'ini oluşturan devlet gelirlerinin arttırılması için özellikle vergi kayıp ve kaçaklarını önlenmesi amacı ile daha çok çaba harcanması gerekmektedir.

Parasal tedbirler bazen ekonominin çeşitli sektörlerindeki gerekli yatırımların ertelenmesine ya da iptaline neden olabilmektedir. Yüksek kredi faizleri fiyatlara yansımakta ve böylece enflasyon yükselmektedir. Bankaların zorunlu olarak tuttukları rezerv oranının yükselmesi, bu kuruluşları portföylerinde daha fazla miktarda devlet bonusu bulundurmaya itmekte ve böylece yarı otomatik olarak bütçe açığı finanse edilmekte ve özel tasarrufların kullanımında bir crowding out oluşmaktadır.

Enflasyon yüksek oranlarda seyrettiği sürece şirketler paralarını Merkez Banka-

sının kontrolünün az olduğu döviz hesaplarında tutmaya devam edeceklerdir. Ayrıca, banka kredileri pahalıya maloldukça şirketler, KDV de dahil olmak üzere, vergilerini ve diğ er ödemelerini geciktirme yoluna gideceklerdir. Sonuç olarak devlet gelirleri beklenenden az, bütçe açığı ise fazla olacaktır.

GSMH'nın yüzde 1.5'ini oluşturan cari dış açık Türkiye'nin ulaştığı gelişme düzeyindeki bir ülke için iyimser sayılabilecek bir miktarda olmasına rağmen, dış borçların büyüklüğü ve vade sürelerinin kısa oluşu cari dış açık miktarının azaltılmasını gerekli kılmıştır. Türkiye'nin borç geri ödeme oranı ihracatının yüzde 33'üne kadar yükselmiştir. Bu nedenle dış borçlardaki artışların ilerdeki faydalarının değerlendirilmesi açısından dikkatle izlenmesi gerekmektedir. Eğer işgücündeki artış luzma eşit bir oranda istihdam imkanları arttırılırsa, üretim ve Türk mal ve hizmetlerinin uluslararası alanda rekabet edebilirliği artacaktır.

Son yıllarda uluslararası alanda rekabet TL'nin değer kaybı ile sağlanmıştır. Diğ er araçlar ile birlikte kullanıldığında bu uy-

gulama ihracatın artmasını sağlamıştır. Ancak bu durum maliyetlerin artmasına neden olmuş, enflasyonun kontrolünü güçleştirmiştir.

İstikrar için Liberalizasyon: Finansal sistemin liberalizasyonu, Merkez Bankası'na daha etkili araçlar sağlanması ile, orta vadede, ekonomik istikrar sağlanmasına yardımcı edecektir. Rasyonel bir faiz oranı ve döviz kuru bankalardaki Türk Lirası ve döviz mevduatlarını, dolayısıyla da özel tasarıfları arttırmıştır. Para piyasalarının geliştirilmesi, faiz oranlarını aşırı derecede yükseltmeden para arzındaki ani artışları bertaraf etmek için Merkez Bankası'na kolaylık sağlayacaktır. Resmi bir döviz kuru piyasasının kurulması kurların daha gerçekçi rakamlara göre ayarlanmasını ve ülkelerarası mali işlemlerin artmasını sağlayacaktır. Ancak, iyi işleyen mali piyasaların olabilmesi için politikalarda da bir istikrar gerekmektedir.

Kaynak: OECD Observer

İç Borçlanma Nimet midir Yoksa Bir Felaket mi?

A. Hamilton* "İç borç, aşırıya kaçmadığı takdirde, ulusal bir nimet olacaktır" demiştir. Ancak bugün devletler borçlanmayı ulusal bir felâket olarak nitelemektedirler.

Bazı görüşlere göre, iç borçlanma bugünkü nesillerle gelecektekiler arasında bir para transferidir ve dış borçlanma gibi milli ekonomimize bir yük getirmez; çünkü dış borç ülkenin ihracattan elde ettiği kazanımın dışarı transferine yolaçar.

Buna karşı iç borçlanmanın aynı nesilde zenginler ve gelir seviyesi düşük olanlar arasında bir gelir transferi olduğu görüşü de vardır. İlk görüşe göre devlet, bugünkü harcamalarını vergi olarak değil de, devamlı borçlanarak kolaylıkla arttırırsa bu işin mali yükü gelecek nesillere kalır. Ancak iş bu kadar basit olmamalıdır!

* 1781'de Amerika Hazine Bakanı

the 1990s, the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world. In 1995, the World Health Organization (WHO) estimated that there were 10 million people living with HIV in the world, and that the number of people who had died from AIDS was 3 million (WHO 1995). In the United States, the number of people living with HIV has increased from 100,000 in 1985 to 1.2 million in 1995 (Centers for Disease Control and Prevention 1995).

There are a number of reasons why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world. One of the main reasons is that the number of people who are having sex with multiple partners has increased. In many countries, the number of people who are having sex with multiple partners has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that people are living longer, and that there are more people who are living in urban areas. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to have sex with multiple partners, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

Another reason why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world is that the number of people who are using intravenous drugs has increased. In many countries, the number of people who are using intravenous drugs has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that there are more people who are living in urban areas, and that there are more people who are living in poverty. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to use intravenous drugs, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

A third reason why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world is that the number of people who are using blood products has increased. In many countries, the number of people who are using blood products has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that there are more people who are living in urban areas, and that there are more people who are living in poverty. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to use blood products, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

There are a number of other reasons why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world. One of the main reasons is that the number of people who are using intravenous drugs has increased. In many countries, the number of people who are using intravenous drugs has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that there are more people who are living in urban areas, and that there are more people who are living in poverty. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to use intravenous drugs, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

Another reason why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world is that the number of people who are using blood products has increased. In many countries, the number of people who are using blood products has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that there are more people who are living in urban areas, and that there are more people who are living in poverty. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to use blood products, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

There are a number of other reasons why the number of people who have been infected with HIV has increased in almost every country in the world. One of the main reasons is that the number of people who are using intravenous drugs has increased. In many countries, the number of people who are using intravenous drugs has increased in the 1990s. This is because of a number of factors, including the fact that there are more people who are living in urban areas, and that there are more people who are living in poverty. In addition, there are a number of factors that are making it easier for people to use intravenous drugs, such as the fact that there are more people who are working in the service industry, and that there are more people who are living in large cities.

the 1990s, the number of people who have been employed in the public sector has increased in all countries.

There are a number of reasons for the increase in public sector employment. One reason is that the public sector has become a more important part of the economy. In many countries, the public sector now accounts for a significant portion of the total economy. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

Another reason for the increase in public sector employment is that the public sector has become a more attractive place to work. In many countries, the public sector offers better benefits and job security than the private sector. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

There are also a number of other reasons for the increase in public sector employment. For example, the public sector has become a more important part of the economy in many countries. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

Another reason for the increase in public sector employment is that the public sector has become a more attractive place to work. In many countries, the public sector offers better benefits and job security than the private sector. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

There are also a number of other reasons for the increase in public sector employment. For example, the public sector has become a more important part of the economy in many countries. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

Another reason for the increase in public sector employment is that the public sector has become a more attractive place to work. In many countries, the public sector offers better benefits and job security than the private sector. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

There are also a number of other reasons for the increase in public sector employment. For example, the public sector has become a more important part of the economy in many countries. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

Another reason for the increase in public sector employment is that the public sector has become a more attractive place to work. In many countries, the public sector offers better benefits and job security than the private sector. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

There are also a number of other reasons for the increase in public sector employment. For example, the public sector has become a more important part of the economy in many countries. This has led to an increase in the number of people who are employed in the public sector.

the 1990s, the number of people in the world who are living in poverty has increased from 1.2 billion to 1.6 billion (World Bank 1999).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is the rapid population growth in the developing countries. The population of the world is expected to reach 6 billion by the year 2000, and 8 billion by the year 2025 (United Nations 1998). This rapid population growth is putting a tremendous pressure on the natural resources of the world.

Another reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

A third reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

A fourth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

A fifth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

A sixth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

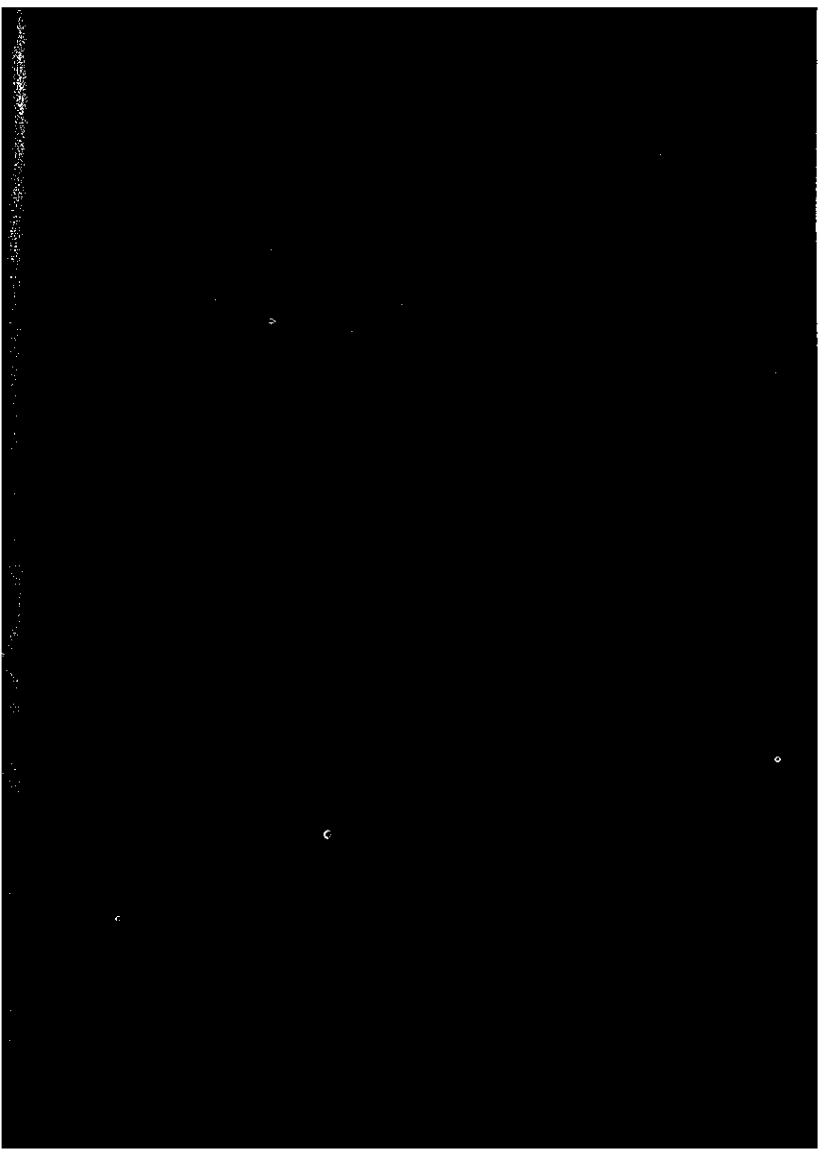
A seventh reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

An eighth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

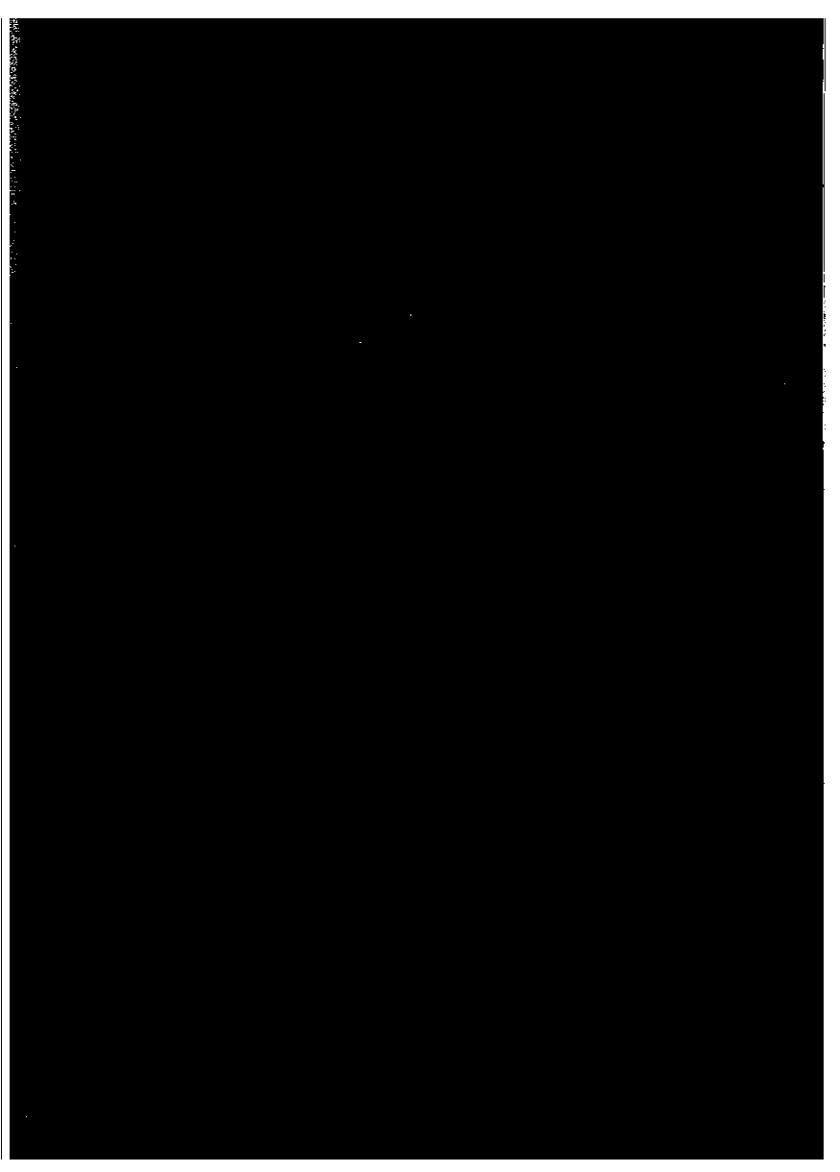
A ninth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

A tenth reason for the increase in poverty is the rapid technological change in the developed countries. The rapid technological change is creating a large number of jobs in the developed countries, but it is also creating a large number of jobs in the developing countries. The rapid technological change is also creating a large number of jobs in the developing countries, but it is also creating a large number of jobs in the developed countries.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased from 4.5 million to 6.5 million (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people, and the UK Government has set out a strategy for the 21st century (Department of Health 2000). The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers. The strategy is based on the following principles: (1) to improve the health and well-being of older people; (2) to support older people to live independently; (3) to improve the quality of care and services for older people; and (4) to improve the lives of carers.

Örneğin; bir ekonomide özel sektör yıllık gelirinin bir kısmını tüketir bir kısmını belli bir yatırıma aktarırsa, gelecek yıllardaki geliri ve tüketimi daha da artar. (Devletin harcama yapmadığını ve halktan vergi aldığı varsayıyoruz)

Eğer devlet harcamada bulunmak için belli bir miktar borçlanır ve özel sektör yatırım yerine örneğin tahvil, hisse senedi... alırsa, ilk sene toplam tüketim fazla olsa da ilerki dönemlerde hep aynı kalır, artmaz.

Eğer devlet borçlanarak aldığı parayı üretken bir alana yatırım yapmayı bugün tüketirse, bu borçlanma gelecek nesillere bir mali külfet getirir. Böylece devletin borçlanmasının gelecekteki nesilleri etkilemesi bu harcamanın tüketime harcanmasına veya yatırım yapılmasına bağlıdır. Aslında faiz hadlerinin ve kur farklarının değişmesi de yatırımı, tüketimi ve gelecekteki geliri etkiler.

Kapalı ekonomilerde hükümetin artan borçları faizleri yükseltir; böylece özel tüketim ve yatırımlar kısılır ve sermaye stokunun azalması neticesi ilerki yıllarda

gelirler azalır. Eğer alınan borçlar sadece halkın tüketimine harcanırsa, bunun maliyeti bir sonraki nesile yüklenmiş olur.

Açık ekonomilerde faiz hadleri dünya oranlarıyla belirlenir. Devletin borçlanması gelecek nesillerin gelirini düşürür çünkü dış aktifler azalır. Dolayısıyla dışardan içeriye yatırım akışı da düşer.

Öte yandan, alınan borçlar ömeğin bazı altyapıları finanse etmek için kullanılırsa, özel tüketim ve yatırım yüksek faiz hadleri nedeniyle azalacak, fakat kamu yatırımları gelecek yıllarda gelir ve tüketim artışına neden olacaktır. Böylece artan borçlar gelecek nesillerin menfaatine olacaktır.

Bazen alınan bu borçlar vergi artışlarının ters etkileri neticesi gelecek nesillerin aleyhine de olabilir. Eğer devlet aldığı vergileri arttırsa, çalışma şevkinin kırılmasıyla gelecekteki kazançlar düşebilir.

Sonuç olarak, borçlanmanın nimet olması ya da felakete yolaçması, tüketimin şimdiki ve gelecek nesiller arasında ideal oranda dağıtılmasına ve özellikle borçlanmanın tüketim ve yatırım alanlarında ne oranda kullanıldığına bağlıdır.

Kaynak: Economist

Dünya Ticareti Hızla Büyüyor

1987'de dünya ekonomisi yüzde 3.3 büyürken, 1988'de büyüme hızı artmış ve yüzde 4'e ulaşmıştır. Batılı sanayileşmiş ülkelerde, Gayri Safi Milli Hasılanın gerçek rakamlarla 1987'de yüzde 3, 1988'de yüzde 4 büyüdüğü görülmektedir. Böylece son yedi yıldır yükselen büyüme hızı, 1987 yılında en üst düzeye ulaşmıştır. Avrupa ülkeleri ise 1987'de yüzde 2.6'ya gerileyen büyümeden sonra, 1988'de çok daha iyi sonuçlara ulaşmışlardır. Çin Halk Cumhuriyeti'nde büyüme hızlanırken, veriler geliştirmekte olan ülkelerde durumun çok fazla iyi olmadığını göstermektedir. (1987'de yüzde 2.8, 1988'de yüzde 3.1). Büyüme artışına karşın fiyatlar Batılı sanayileşmiş ülkelerde az çok dengede kalmıştır.

OECD ülkelerinde ortalama enflasyon 1987'de yüzde 3.2'den, 1988'de yüzde 4'e yükselmiştir. İşsizlik, ortalama yüzde 7.9'dan 7.5'e gerilerken, birçok Batı Avrupa ülkesinde yüksek düzeyini korumuştur.

1992 yılında Avrupa Topluluğu'nun tek bir iç pazar oluşturma gayretleri bir yatırım patlamasına neden olmuştur. AT, Japonya ve Amerika kökenli şirketler, yeni kuruluşlar, ortak girişimler ve satın almalar yoluyla bu yeni ve büyük pazarda iyi bir başlangıç yapmanın yollarını aramaktadırlar.

Batılı sanayileşmiş ülkelerde 1989 ve 1990 için büyümede yüzde 3'den yüzde 2.8'e hafif bir düşüş beklenmektedir. Bu gruba Batı Avrupa ülkelerini de kattığımızda bu düşüşün yüzde 2.8'den yüzde 2.5'e doğru olacağı tahmin edilmektedir. Doğu Avrupa ülkeleri ve kalkınmakta olan ülkelerde sırasıyla yüzde 3 ve yüzde 4 büyüme umulmaktadır.

Uluslararası tahminler, ABD Dolarının 1989 yılında düşük düzeyini koruyacağını göstermektedir. Sadece petrol fiyatlarında küçük bir artış beklenmektedir.

1988'de yüzde 20 gibi artan diğer hammadde fiyatlarının ise dengede kalacağı tahmin edilmektedir. ABD ve Japonya'da enflasyon oranlarında küçük bir artış beklense de, Batı Avrupa'da hızlanmaması umulmaktadır.

Uluslararası ticaret 1976'dan buyana en yüksek artışı (yüzde 9) 1988'de gösterdi. 1988'de Doğu-Batı ticareti, özellikle Sovyetler Birliği ve Batı ülkeleri arasında umulmayan bir artış gözlemlendi. Bu durum sadece politik ilişkilerin geliştirilmesi ile açıklanacak kadar basit olmayıp, 1987'deki Sovyet dış ticaret sisteminin reorganizasyonunun gecikmeli sonucudur.

Dünya ticaretinin 1989 ve 1990'da önemli ölçüde büyümesi beklenmektedir. Yüzde 7'lik büyüme tahmini 1988'e oranla düşmüş gibi görünse de, 1980'lerin ilk yarısındaki ortalamanın üstündedir. OPEC harici gelişmekte olan ülkelerin dışalım ve dışsattımında ve OECD ülkelerinin mamul mallar ihracatında büyük artışlar beklenmektedir. Diğer yandan OPEC ve Doğu Avrupa ülkelerinin dış ticaretinin ortalamanın altında bir gelişme göstereceği tahmin edilmektedir.

Kaynak : Austria Today

Fransa'da Gayrimenkul Vergilerinde Reform

Vergi toplama sisteminde reform hazırlıkları içinde olan Fransız Hükümeti özellikle gayrimenkul vergileri ile ilgili bazı çalışmalar yapmaktadır. Son 15 sene boyunca özellikle mesleki vergilendirmede yeni kanunlar hazırlanmış, fakat ekonomik şartlara göre yapılan reformlar pek uygun olmamıştır.

İdareler, bölgesel değerlerin saptanmasında, özellikle gayrimenkuller için oldukça kompleks olan götürü kıymet biçme sistemi ihdas etmişlerdir. Vergi mükelleflerinin sahibi buldukları gayrimenkullerin özelliklerine ilişkin açıklamalarına dayanarak her villanın ya da apartman katının sahip olduğu konfora ve yüzölçümlerine göre dengeli bir hesaplamada bulunmaya çalışılmıştır. Bu sisteme göre, merkezi bir ısıtma, asansör veya banyo ek bir alan olarak hesaplanmaktadır.

Böylece önceden limitleri belirlenmiş bir alan için değer katsayısı uygulanmaktadır. Bu değer katsayısı aynı bölgede bulunan, aynı kategorideki gayrimenkulleri temsil eden belli bir tipte yerleşim bölgelerini değerine göre saptamaktadır. Böylece söz konusu gayrimenkulun kiraya verilmesi halinde sağlayacağı gelir düzeyi dikkate alınmaksızın yıllık gayrimenkul değeri saptanmış olmaktadır.

Uygulamada hükümetler görevin zorluğu ve karmaşıklığı karşısında götürü bir yeniden değerlendirme sistemini tercih etmişlerdir. Böylece her sene günün şartlarına göre düzeltilmiş, diğer bir deyişle, güncelleştirilmiş oranlar saptanmıştır. Böylelikle idareler, yeniden değer biçme gibi zor bir görevden kurtulmakta, vergiye tabi değerler otomatik olarak değer artışına uğramaktadır. Bölgesel idareler bu otomatik değer artışlarını izlemekte ve bütçelerini sunarlarken bu değerlere uygulanan vergi oranlarını daha makul bir miktara arttırma kararı alabilmektedirler.

Gayrimenkullerin yeniden değerlendirilmesinde ortaya çıkan güçlüklerden biri ta-

rım alanlarının düşük verimliliğinden ve değerlerinin durgunluğundan kaynaklanmaktadır. İşlenen topraklara uygulanan vergi yükü toprakların verimliliğini sıfıra indirebilir. Bu nedenle hükümet bu reformu fırsat bilerek işlenen topraklara inşaat yapılacak alanları ayırttirmeyi düşünmektedir. Böylece inşaat yapılan alanlar ek bir vergiye tabi olacaklar, bu da fazla vergi yükü altında bulunan toprakların yükünü hafifletecektir.

Başlangıçta, belediyelerin, vergilerden birini diğerinden daha çok arttırmaları yasaklanmakta, sistem işletmeleri yerel idarelere karşı korumaktadır.

Uygulamada, mesleki vergilendirmeye tabi işletmelerin ek bir vergiye tabi tutulmaları kanunen yasaktı. Böylelikle, konut vergisi ve arazilere ait mülk vergisindeki artışlara hassasiyet gösteren vergi mükelleflerinin menfaati korunmuş oluyordu.

Fakat bugün, düşük enflasyonun geçerli olduğu ve bölgesel vergi mevzuatında ılımlı bir havanın hüküm sürdüğü bir dönemde, konut vergisi ile arazilere ait mülk vergisi

arasındaki bağlantı, belediyelerin konut vergisi oranını diğer mülk vergileri oranından daha hızlı düşürmesini engellemektedir.

Mesleki vergiler açısından, tek bir vergi oranının sabitleştirilmesi bölgelerarası farklılıkların azaltılmasına yönelik ilk adım olma özelliğini taşımaktadır.

Mukayese edilebilir büyüklükte ve benzer özelliklere sahip illerde yapılan araştırma bu oranın yüzde 6 ile yüzde 25 arasında değiştiğini göstermektedir.

Kaynak: Le Figaro

Yunanistan'da Yatırım Teşvikleri

1982'de yürürlüğe giren 1262 No'lu Kalkınma Kanunu ülkedeki verimli ünitelerin gelişmesi ve kurulması için teşviklerin artmasını, yeniden düzenlenmesini sağlamaktadır. Kanunda "verimli yatırım" tanımı şöyle yapılmaktadır:

- Endüstriyel yapıların, otellerin inşası ve modernizasyonu,
- Çalışanlar için konut ve dinlenme alanlarının inşası,
- Kompüter, yeni makina ve teçhizatın satın alınması,
- Üretim için yapılan harcamaların az gelişmiş bölgelere kaydırılması,
- Nakliyat araçlarının ve personelin alınması,
- Turizm açısından gerekli olan yapıların inşası,
- Tarım, hayvancılık ve balıkçılığın geliştirilmesi için gerekli olan materyallerin satın alınması,

- Küçük el sanatları endüstrisinin gelişmesinin sağlanması,
- Yatırım maliyetlerinin modern teknolojinin ithali, geliştirilmesi ve uygulanması esaslarına göre belirlenmesi.

Tüm bunların yanında;

- En fazla altı kişilik bir yolcu arabasının,
- Büro mobilya ve demirbaşlarının,
- Arsa ve tarım alanlarının satın alınması "verimli yatırım" kapsamına girmemekte ve söz konusu kanuna uymamaktadır.

Kanun ülkeyi ekonomik ve bölgesel gelişmelerine göre dört bölüme ayırmıştır. (A, B,C ve D). Teşvikler A'dan D'ye artan bir ölçüde verilmektedir. Verimli yatırımlar için beş çeşit yardım öngörülmekte ve yatırımcıya seçmesi için bu yardımların iki kombinasyonu sunulmaktadır.

- a. Yatırım yardımları, indirgenmiş vergi oranı, faiz yardımı ve arttırılmış amortisman oranı,
- b. Vergi muafiyeti, arttırılmış amortisman oranı

Bu kombinasyonlardan en iyisini seçmek için yatırımın mahiyeti, kurulacağı alan, yatırımın büyüklüğü ve yatırımcının ihtiyaçları gözönünde tutulmaktadır.

Yatırım Yardımları, verimli bir yatırım için devletin yaptığı sermaye yardımlarıdır.

– 1.600 milyon Drahminin altındaki yatırımlar için yardım karşılıksız verilir.

– 1.600-2,000 milyon Drahmi arasındaki yatırımlar için, yardımın yüzde 50'si karşılıksız verilirken, kalan yüzde 50'si ise faydalanan şirketin sermayesinde devlet katılımı olarak yer alır.

– 2.000 milyon Drahminin üzerindeki yatırımlar için ise yardım tamamıyla bir devlet katılımı halini alır.

Firmalar devlet katılımını istemediklerinden birinci ya da ikinci şıkları tercih etmektedirler.

Yatırım yardımlarına ek olarak aşağıda sıralanan durumlarda da yatırımcıya teşvik verilebilmektedir:

a. Planlanan süre içinde bitirilen yatırımlar, ek olarak yüzde 5,

- b. Kurulduğu alanın ekonomik gelişmesine katkıda bulunan yatırımlar, ek olarak yüzde 3,
- c. Özel turistik faaliyetler (kış sporları, sağlık turizmi vb.), ek olarak yüzde 3 teşvik alırlar.

Yatırım yardımının miktarını belirleyebilmek için aşağıdaki özellikler gözönüne alınmaktadır:

Tarım-Madencilik ve İmalat Sektörlerinde: Yatırımcının toplam yatırım maliyetindeki payı, katma değerin oranı, yatırımda kullanılacak olan yerli hammaddenin toplam içindeki payı çalıştırılacak eleman sayısı, döviz harcamalarının toplam yatırım maliyetindeki oranı, tahmini ihracatın toplam satışlar içindeki payı, ithal ikamesinin derecesi.

Turizm Sektöründe: Yatırımcının toplam maliyete katkısı, yatırım ünitesinin büyüklüğü, bölgenin avantajları, yatırımın döviz maliyeti, kültürel katkısı.

Faiz Yardımı

1262 No'lu Kanunun "yatırım yardımları" kapsamına giren yatırımlar, aynı oranda

faiz yardımından da yararlanırlar. Faiz yardımları borcun ilk üç yılı için verilirler. Yardım miktarı firmanın vergilendirilebilir kârını azaltarak gayri safi gelirden düşülür.

Arttırılmış Amortisman Oranları

31.12.1992 tarihine kadar sürecek ve 1262/82 No'lu Kanuna tabi yatırımlara uygulanacak "arttırılmış amortisman oranları" ünitelerin konumuna, çalışılan vardiya sayısına göre değişir.

Vergi Muafiyeti

31.12.1992 tarihine kadar sürecek olan "verimli yatırımlar"dan "yatırım yardımı" yada "faiz yardımı" almayanlar vergiden muaf olurlar. Vergi muafiyeti sadece ilk muhasebe döneminin kârına uygulanır. İlk iş yılında kâr yapmayan yatırımlar ise bu haktan takip eden yılda yararlanırlar. Vergi muafiyeti yatırımın ilk 1.600 milyon Drahmilik bölümüne uygulanır.

İndirgenmiş Vergi Oranı

1262 No'lu Kanunun verdiği teşviklerden biri de yüzde 49 olan dağıtılmayan kârlar

üzerinden vergi oranının, hisse senedi ve tahvil piyasasında işlem gören imalat şirketleri için yüzde 39'a, işlem görmeyen şirketler için ise yüzde 44'e indirilmesidir.

Özel Yatırımlar

B,C ve D bölgelerinde yüzde 15'e kadar ek bir yardım özel yatırımlar için verilmektedir. A bölgesinde bu oran yüzde 40'a kadar yükselmektedir. Özel yatırımlar şunlardır:

- Çevre korunması, kirliliğin azaltılması,
- Madencilik ya da enerji araştırmaları konusunda laboratuvar kurulması,
- Özürlü kişilerin çalışabileceği işletmelerin kurulması,
- Modern teknolojinin kullandığı tarım, orman ve balıkçılık şirketlerinin kurulması,
- Gemi yapım ve onarımı.

Teşvik Alabilmek İçin İzlenecek Prosedür

Eğer bir yatırımcı 1262/82 No'lu Kanunun verdiği haklardan yararlanmak istiyorsa, Ulusal Ekonomi Bakanlığı'ndan ya da Bakanlığa bağlı Bölgesel Gelişme Müdürlük-